

L'ecoauditoria de l'Aigua a l'escola

Proposta de gestió ambiental
participativa en centres
d'educació primària

Amb el suport de:

Amb el suport de:

Sumari de continguts

- A Per què cal reduir el consum d'aigua? | 3**
- B Què és una ecoauditoria de l'aigua? | 4**
L'ecoauditoria de l'aigua i l'escola | 4
- C Què trobareu en aquesta guia? | 5**
Què treballarem amb l'ecoauditoria | 5
- D Engellant el procés de l'ecoauditoria a l'escola | 6**
  - 0. Fase prèvia | 8
  - 1. Organització del treball | 8
  - 2. Diagnosi o recull de dades | 9
    - Quines dades enregistrar? | 9
    - Quins materials cal aconseguir per la diagnosi? | 9
  - 3. Difusió dels resultats | 11
  - 4. Recull de propostes de millora | 11
  - 5. Pla d'acció | 12
- E Enllaços d'interès | 14**

A

Per què cal reduir el consum d'aigua?

L'aigua es mou contínuament, en un cicle natural.

El cicle de l'aigua es basa en el moviment d'aquesta de l'atmosfera a la terra, de la terra al mar i de nou a l'atmosfera.

Quan plou, una part de l'aigua es filtra al terra i arriba als aqüífers, que són reserves d'aigua subterrània. L'aigua es recollida als rius fins a desembocar al mar. L'aigua retorna a l'atmosfera quan s'evapora de llacs, rius, mar i per la transpiració de les plantes. Per tant, l'aigua que arriba al mar no es perd, si no que és part d'un cicle que tornarà a començar.

Totes les aigües del món estan connectades entre elles per aquest cicle

Aquest cicle natural de l'aigua, fa molt temps, que està alterat per l'acció humana.

L'aigua de rius, llacs i aqüífers l'hem usat sense fre, impeding el flux natural. A més, hem utilitzat les mateixes com a abocadors, i per tant, les hem contaminat.

Durant molts anys la gestió que s'ha fet de l'aigua ha estat l'augment de l'oferta. Es creia amb dret d'utilitzar l'aigua a tort i a dret, com si fos un producte de la nostre societat consumista. S'ha arribat al punt que l'aigua és un negoci.

S'han construït per tot arreu infraestructures hidràuliques per a la retenció de l'aigua, sense pensar en les conseqüències ambientals, ecològiques i socials que aquestes comporten.

L'aigua no és un negoci, si no una necessitat i un dret.

Fa temps que en podem percebre les conseqüències de la seva gestió en els darrers temps, tenim menor reserves d'aigua i un excés de contaminació en aquestes.

Necessitem aigua per viure, en primer lloc per beure, i ha de ser aigua de bona qualitat, lliure de microorganismes i productes químics, amb un nivell d'elements controlat. També necessitem l'aigua per a l'agricultura, l'indústria, viure etc.

Per aquest motiu ha nascut una Nova Cultura de l'Aigua. Aquesta es basa en el fet que l'aigua és un valor, és un dret. **L'aigua no és un producte comercial, sinó una herència que cal protegir (Directiva del Marc de l'Aigua).** És a dir, cal que fem un bon ús raonat de l'aigua, que aprenguem a no malbaratar-la si en volem tenir en el futur i volem conservar el nostre planeta. Per tots aquests motius s'ha de gestionar la demanda, és a dir, utilitzar l'aigua amb consciència i només quan és necessari.

Cal que renovem infraestructures, que apostem per aquelles que ens ajuden a reduir el consum, per aquelles que ens ajuden a reciclar l'aigua per utilitzar-la de nou. I sobretot cal apostar en nosaltres mateixos, en aprendre a valorar que sense l'aigua no podem viure, ser-ne conscients i canviar hàbits per a millorar l'ús que fem de l'aigua.

Aquesta ecoauditoria us ajudarà a entendre les problemàtiques associades al malgastament de l'aigua, a aprendre a utilitzar-la correctament, i a ser totalment conscients dels usos i hàbits que en fem i que tenim.

En què gastem l'aigua a Catalunya?

Algunes dades interessants...

- El 50% de l'aigua s'utilitza per a l'agricultura, el 32% per a la indústria, i el 18% per l'ús urbà.
- A Catalunya disposem d'uns 2400-2600 hm³ d'aigua, dels quals utilitzem entre el 40-50 % per cobrir les nostres necessitats.
- Tenim a Catalunya 43 embassaments. Tots junts poden recollir fins a 5800 hm³ d'aigua a l'any.
- El 13% de l'energia que gastem a Catalunya prové dels embassaments, en ells es crea energia hidràulica.
- A Catalunya es depuren 650 hm³ d'aigua a l'any.
- Dels 650 hm³ d'aigua depurada, només en reutilitzem 13 hm³.
- Per poder beure l'aigua primer s'ha de depurar i després potabilitzar, degut a que les aigües dels rius estan força contaminades. Això implica un elevat cost energètic i econòmic.
- Cost energètic de: potabilitzar l'aigua 1,5 KW/hm³; depurar-la 0,3-1,3 Kw/hm.
- Depurar 1 hm³ d'aigua costa 250.000 euros.

B

Què és una ecoauditoria de l'aigua?

L'ecoauditoria de l'aigua és un procés d'avaluació de la gestió d'un espai i l'ús de l'aigua, a fi de detectar aquelles pràctiques que poden incidir en el medi ambient i poder plantejar propostes de millora. L'objectiu final serà reduir l'impacta global sobre el medi ambient i crear hàbits més respectuosos.

L'ecoauditoria de l'aigua i l'escola

La vocació pedagògica de l'escola ofereix la possibilitat de portar l'ecoauditoria més endavant del que seria un simple estudi tècnic: pot esdevenir un procés d'aprenentatge que permeti reflexionar sobre la gestió ambiental del centre i sobre les conseqüències ambientals de les nostres pràctiques quotidianes (deixar l'aixeta oberta, tirar diversos cops de la cadena, banyar-nos etc). Ser conscients del què i de com consumim és el primer pas per fer un ús més responsable dels recursos. Alhora, el procés d'ecoauditoria possibilita les dinàmiques conjuntes de presa de decisions, co-responsabilitzant els diferents estaments de la comunitat escolar en la gestió de l'aigua en el centre.

La capacitat d'implicar tots els membres de la comunitat escolar en el procés, a més, pot donar peu a que la feina iniciada al centre educatiu s'estengui a altres àmbits de la vida quotidiana, i a la societat en general: els nens i els joves poden esdevenir molt bons agents multiplicadors d'hàbits de consum.

Objectius de l'ecoauditoria de l'aigua

- Obtenir una "fotografia" de la situació del centre pel que fa a la gestió de l'aigua, determinant quin és el consum, a partir de les diferents activitats que s'hi realitzen, així com la relació de l'edifici amb el cicle de l'aigua.
- Avaluar alguns dels impactes derivats del consum d'aigua.
- Implicar el conjunt de la comunitat educativa en el procés.
- Disposar de criteris suficients per, en cas que calgui i es puguin aplicar millores, triar les que millor funcionin dins les possibilitats del centre, ambiental, social i econòmicament.
- Definir conjuntament un Pla d'Acció que reculli les diferents mesures proposades per millorar la gestió de l'aigua al centre, en qualsevol àmbit (tecnològic, educatiu i comunicatiu, d'ambientalització curricular, etc.).

C

Què trobareu en aquesta guia?

Hi trobareu dades i eines que facilitaran la realització de l'ecoauditoria de l'aigua en centres d'educació primària, des d'una metodologia que parteix de la participació coordinada de tota la comunitat educativa.

La guia es complementa amb els següents materials que podreu trobar a la web del CEPA, <http://www.cepa.cat>:

- **Fitxes informatives**, per als alumnes. Treballen temes relacionats amb l'aigua al centre: recopiladors d'informació sobre temes relacionats amb l'aigua, consum d'aigua a l'escola a través de diferents tipus d'instal·lacions que ens la proporcionen.
  - **Full de càlcul**, per al registre de totes les dades: espais comuns, comptadors i abocament de les dades enregistrades durant el període establert. Facilitarà el tractament posterior de la informació, clau per millorar la gestió.
  - **Exemple de “full de retorn de dades”** als alumnes.
  - **Fitxa d'informació addicional**, l'aigua i el consum a Catalunya.
- ### Què treballarem amb l'ecoauditoria?
- Les alternatives tecnològiques més sostenibles, com aparells més eficients, o el reciclatge i reutilització de l'aigua a la pròpia escola.
  - El consum d'aigua com a quantitat d'aigua que perdem (litres) per unitat de temps.
  - La diferència que hi ha entre “consum” i “serveis”: interessa disposar dels mateixos serveis amb el mínim consum possible, és a dir, treballar amb la màxima eficiència disponible.
  - La contaminació de les aigües i les problemàtiques medi ambientals i en la salut que comporten. Per depurar l'aigua que contaminem cal un consum energètic, que al seu mateix temps implica major contaminació per alliberament de CO₂ al medi.
  - La importància de l'aigua i del seu cicle. L'aigua no és un producte comercial, sinó una herència que cal protegir.

D

Engegant el procés d'ecoauditoria a l'escola

El plantejament inicial de l'ecoauditoria de l'aigua a l'escola és esdevenir un PROJECTE DE CENTRE amb l'eix transversal de l'aigua i el seu consum.

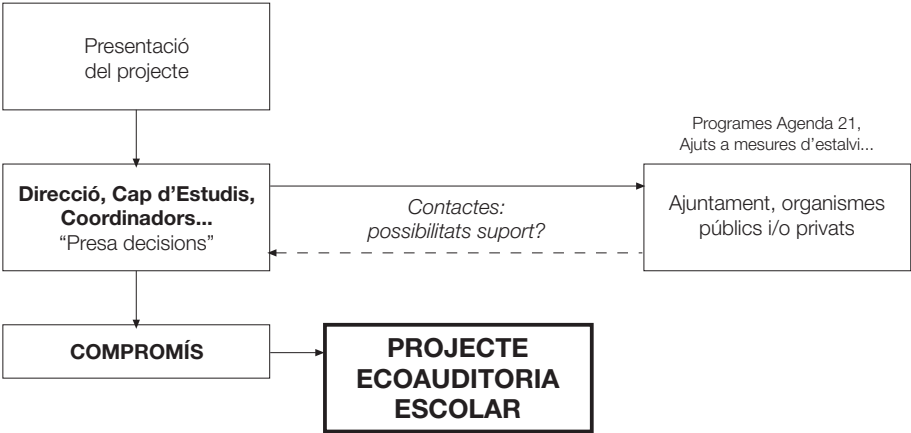
Tot i així, cada escola podrà treballar i adaptar els materials al nivell de profunditat i/o intensitat que cregui oportú. En qualsevol cas, caldrà realitzar un treball de camp que consideri:

- La màxima cobertura de l'edifici i de les activitats que s'hi realitzen.
- Rigor en la presa de dades.
- Màxima participació dels diferents membres de la comunitat escolar, especialment de l'alumnat, amb el suport i compromís del professorat i la direcció del centre.

En l'esquema a continuació es proposa un model d'organització el projecte, que es comentarà tot seguit:

1 ORGANITZACIÓ TREBALL

- Creació equip de treball (comissió ecoauditoria) i funcionament
- Decisió àmbits a estudiar i actors implicats
- Distribució tasques
- Distribució espais

2 DIAGNOSI Recull de dades

- Aules (alumnes i tutors)
- Espais comuns (coordinadors zona)
- Comptadors (responsable)

3 DIFUSIÓ RESULTATS

- Elaboració informe diagnosi
- Treball dades: aules

Difusió dades i gràfics resultants pels canals habituals (web, revista, cartells, etc.)

4 RECULL PROPOSTES DE MILLORA

- Definir procés (participació: de qui, com?)
- Calendari i recull propostes
- Consultes tècniques: possibilitats i pressupostos

Anàlisi cost-benefici de propostes: previsió beneficis ambientals.

5 PLA D'ACCIÓ

- Determinar propostes definitives
- Definir calendari per les actuacions (curt-mig-llarg termini). A anys vista
- Indicadors de seguiment per avaluar els objectius d'estalvi de propostes

Aprovació Document "Pla d'Acció".

- Publicació document
- Execució primeres actuacions
- **Pla de seguiment:** protocol de continuïtat i avaluació periòdica dels indicadors

0

Fase prèvia

Presentació del projecte, contactes, cerca de compromís i ajuts pel centre.

Abans d'iniciar tot el procés caldrà "preparar el terreny": saber amb quins recursos contem per poder aplicar mesures de millora, o a qui ens hauríem de dirigir per cercar dades de consums d'aigua al centre, plànols del centre, manuals d'instal·lacions etc.

És molt important garantir la continuïtat del projecte un cop acabada la fase primera d'estudi de la situació. És interessant comptar amb el compromís de tots els estaments del centre per realitzar l'ecoauditoria (direcció, professorat, alumnes etc). Aquest compromís es podria formalitzar per escrit i publicar, per exemple, a la web del centre. És una manera que el compromís sigui seriós i creïble per totes les parts.

1

Organització del treball

Formació de l'equip de treball, des del qual es repartiran els espais i les tasques, i s'establirà la metodologia de presa de dades.

Es proposa la creació d'un **equip coordinador** (equip de treball, comissió de l'ecoauditoria etc) prou divers, per decidir la metodologia, les dinàmiques i els continguts d'aquesta, i a part, vetllar pel compliment dels terminis, la unitat de criteris en la presa de mostres, etc. Es reuniran periòdicament per:

- Determinar **l'abast de l'estudi**: quins temes treballar?, de quines dades es disposa?, on obtenir la informació?, com obtenir i treballar les dades?
- Determinar **qui i com es participarà** en el recull de dades: quins professors?, quins alumnes?, el personal de cuina i neteja?, consergeria? personal i alumnes amb activitats extraescolars? L'estudi pot ser de grans dimensions o acotar-ho per exemple només a horari escolar.
- **Garantir la cobertura total de l'edifici** o la màxima que es pugui aconseguir. En els espais comuns: gimnàs, vestíbul, lavabo, menjador, pati etc. **nomenar responsables de zona o secció** (d'una planta, per exemple). Convé informar-se sobre dinàmiques de neteja, d'activitats extraescolars i de menjadors.
- Establir la **dinàmica del procés i contextualitzar el projecte**. Fer un treball previ amb els alumnes (recull de premsa, activitats sobre aigua, murals, xerrades etc), determinar la dinàmica de registre de dades durant la diagnòstic (estudi setmanal del consum, tipus d'instal·lacions, activitats fora d'horari escolar

etc); i la dinàmica de recull de propostes (concurs d'idees, concurs de cartell de bons hàbits, etc).

- Cercar el **consum d'aigua en els darrers 3 o 4 anys** (punt de referència per avaluar l'eficiència de les mesures, i, per tenir una idea del consum durant èpoques de l'any diferents, així com durant les diferents hores del dia).
- Adaptar els **materials per als alumnes** a les característiques del centre i als objectius que es plantegin amb l'estudi.
- Definir les **estratègies de comunicació** al llarg del procés, dins i fora del centre, aprofitant els canals existents (web, revista, carta, cartells, etc).

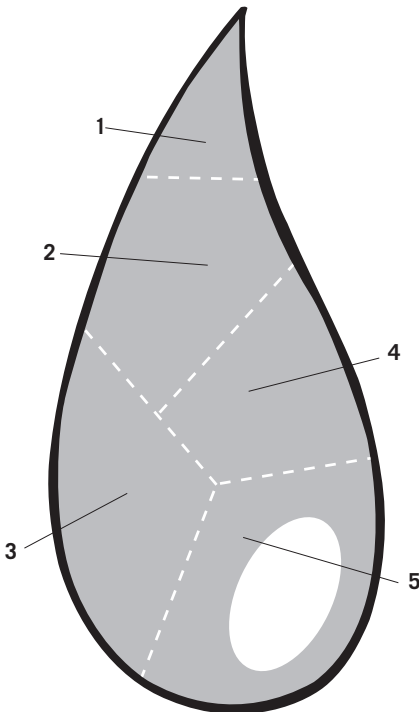
2 Diagnosi o recull de dades

Totes les dades obtingudes (comptadors, dutxes, rentamans etc) s'unificaran en un full de càlcul. Aquest i les fitxers de registre, per saber que cal enregistrar, les podreu trobar a la web del CEPA, <http://www.cepa.cat>. Podreu modificar aquests documents a fi d'adaptar-los a la vostra realitat o als vostres objectius i expectatives.

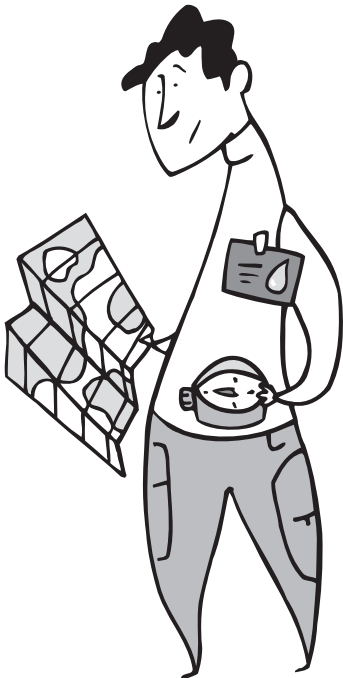
Proposta: Registre de dades al llarg d'una setmana d'activitat normal a l'escola.

Quines dades enregistrar?

- Dades del consum real dels darrers 3, 4 anys. Es poden demanar a la companyia subministradora d'aigua.
- Dades del consum real dels comptadors d'aigua del centre en diferents moments del dia, al llarg del temps que duri la presa de dades (proposarem una setmana). Els encarregats dels comptadors haurien d'enregistrar valors dos o tres cops per dia, consum lectiu (des de l'inici de les activitats escolars, fins a la finalització), consum nocturn (des del fi de les activitats escolars fins l'endemà); es pot incloure un consum extraescolar (seria des de l'inici de les activitats extraescolars fins a la fi). És a dir enregistrar el consum durant l'horari escolar, durant les activitats extraescolars i el consum nocturn. Disposar d'aquestes dades és molt important, doncs serà la única manera de contrarestar les dades de camp.

- Per l'estudi dels diferents dispositius, els alumnes es poden dividir en diferents grups per classe, cadascun dels quals és encarregat i especialista d'un dispositiu d'aigua concret (rentamans, vàters, urinaris, dutxes etc) i d'una planta d'edifici o espai d'estudi concret.
- De cada classe es pot crear un grup que seran els reporters. Es dedicaran a la cerca d'informació sobre el centre, fer una enquesta sobre el règim d'ús de les instal·lacions als alumnes, fer fotografies dels diferents dispositius que s'estudien, fent una classificació prèvia (aixetes amb temporitzador o de rodeta, cisternes amb cadena o tirador-botó etc).
- Dades recollides pels alumnes. El professor o tutor facilitarà el registre de dades al full de càlcul de resum, on hi haurà tota la informació.

Quins materials cal aconseguir per la diagnosi?

- Plànol dels edificis, per plantes: per determinar les àrees d'estudi; i punts d'entrada i sortida d'aigua.
- Els materials que s'utilitzaran per a mesurar està bé que els proporcioni l'escola i que siguin utensilis d'ús quotidià i de fàcil obtenció; d'aquesta manera apropem als alumnes el coneixement científic, i a part, poden extrapolar-ho a altres àmbits de la seva vida, especialment a casa seva.
- Cronòmetres, per a mesurar el temps que es tarda en rentar les mans o beure aigua, amb aixetes amb rodeta.
- Recipients de volum conegut, per saber el volum d'aigua que cau en un moment determinat, amb un dispositiu concret. Per exemple quan pitgem una vegada una aixeta amb temporitzador, per saber el volum d'aigua que cau.
- Cinta mètrica per calcular volums.
- Càmera de fotos, per fer les fotografies a els diferents dispositius que hi ha a les diferents plantes.
- Targetes identificatives, una per alumne. Identifiquen el grup d'especialistes a què pertany (un dibuix per temàtica) durant el període de recull de dades (es proposa una setmana d'estudi).
- A l'aula: horari-mural de les classes, plànol esquemàtic de l'edifici (ressaltant els espais a estudiar).
- Enquesta de consum d'aigua per a casa. Es tractaria de fer una enquesta molt ràpida i simple de contestar, per, posteriorment, fer una avaluació qualitativa de quin és el consum de les famílies de l'escola. Aquesta enquesta es pot construir amb els mateixos alumnes, o pel grup de seguiment.

TREBALL A LES AULES: PROPOSTA DE DINAMITZACIÓ DEL RECULL DE DADES **El mural-horari i el registre d'observacions**

Es proposa funcionar amb una dinàmica de grup d'experts. A cada classe es crearan diferents grups, cada un especialitzat en un tema diferent: els reporters, les dutxes, els vàters, les fonts i els rentamans. Tindran una fitxa informativa amb tot el que els hi cal saber sobre la seva especialitat, una fitxa de registre de dades i uns gomets.

Es recomana que algun dia a la setmana prèvia a l'estudi de camp, es faci una sessió de formació amb els alumnes, durant la qual es repassin els conceptes que apareixen a les fitxes informatives i s'expliqui com fer el recull de dades. Per optimitzar el procés, es poden unir els grups d'experts del mateix tema però de classes diferents, i fer una sessió de formació conjunta (per exemple els rentamans de 3er A, 3er B, 4rt A, 4rt B).

Es proposa l'elaboració d'un horari gegant per aula, que es penjarà a la paret. Servirà per registrar les observacions que faci cada grup d'experts, i poder posar-les en comú:

- Al llarg de la setmana d'estudi, es proposa que després de fer les observacions de camp, es deixi una estona als nens per enregistrar en el mural-horari quines instal·lacions han fet.
- És important que omplin les fitxes, amb els càlculs corresponents, després d'haver fet mostreig de camp, per evitar acumulacions l'últim dia.

Es proposa treballar el consum d'aigua a les cases dels alumnes, per implicar a les famílies. Es tractaria de fer una enquesta per família, molt simple, sense mesures físiques, per tenir una idea aproximada del consum d'aigua que generem a les llars. Després ajuntant aquestes dades es pot tenir una idea del consum d'aigua a les llars dels alumnes, conjuntament, per cursos, etc. I podem treballar també com disminuir el consum en la perspectiva familiar.

Passada la setmana el tutor o professor haurà d'unificar les dades per tal de facilitar la seva introducció al full de càlcul de resum de l'ecoauditoria.

3

Difusió dels resultats

Retorn de les dades classe a classe. Difusió interna i externa de les dades globals del consum d'aigua a l'escola.

El full de càlcul està preparat per elaborar **gràfics**, que ens ajudaran a definir la nostra situació de partida d'una forma més entenedora. Convé recollir aquesta informació en un **document intern** del centre, per tal de poder servir de referència o situació de partida en anàlisi posteriors, i poder observar-ne l'evolució.

La **difusió de les dades** recollides és fonamental. El **retorn de les dades als alumnes** servirà per reprendre l'estudi i iniciar la reflexió sobre els nostres hàbits quotidians i els seus efectes sobre el medi ambient, així com per preparar el que pot ser el debat de recull de propostes de millora. A la web del CEPA podreu veure un exemple de fitxa de retorn de dades aula per aula.

La **difusió de les dades globals** del consum d'aigua al centre es pot fer pels canals habituals de difusió de l'escola (butlletí, cartellera, mural, web etc), o bé aprofitar algun esdeveniment especial (portes obertes, jornada cultural, setmana del medi ambient, setmana de l'aigua etc). Cal pensar en l'espai de participació que poden tenir els alumnes en la difusió i/o participació de les accions: elaboració de tríptics o pòsters, presentacions etc.

4

Recull de propostes de millora

Detecció de mancances o punts febles, a partir dels resultats de la diagnosi. Recull participatiu de propostes de millora (des dels hàbits a l'aplicació de mesures d'adequació de les instal·lacions o aplicació de nova tecnologia). Anàlisi cost/benefici (econòmic i ambiental) de les diferents propostes.

Aquest apartat serà especialment interessant si s'ha aconseguit algun ajut per modificar les instal·lacions del centre, o bé si es disposa de recursos propis per aplicar millores. Si no és així, es pot treballar igualment en la vessant educativa i de bons hàbits.

Pel que fa al recull de propostes, es pot fer mitjançant diversos mecanismes: deixar un espai per fer suggeriments vinculat a la difusió de dades (per exemple si les dades es publiquen a la web, adreçar els suggeriments a un correu electrònic; si es difonen des de una cartellera, afegir una bústia d'idees, etc). Us proposem un seguit d'actuacions que es poden realitzar amb els alumnes:

PROPOSTA DE PARTICIPACIÓ DELS ALUMNES EN EL RECULL D'IDEES

A partir del retorn de les dades, es pot crear un espai de debat a la classe. En aquest debat es pot anar empenant una taula en comú, amb dues columnes: problema-solució. Cada grup d'experts plantejarà el seu discurs a partir d'aquests dos paràmetres.

Si es troba convenient, es pot plantejar a l'alumnat que considerin únicament aquelles solucions amb cost econòmic baix o nul, especialment les dirigides a hàbits de consum.

Quines possibilitats de participació tenim?

- Es pot crear un **equip auditor** a l'escola, que compti amb la participació de tots els membres de la comunitat escolar, incloent-hi els alumnes.
- Es pot crear un **"encarregat de l'aigua"** per cada classe. Podria ser el representant de la classe en temes d'aigua, i portar, per exemple, les conclusions de debat a la comissió de l'auditoria (o al nou equip auditor). També se li podrien atribuir tasques de responsabilitat com cuidar que les aixetes restin tancades després del pati, cuidar les instal·lacions etc.
- La participació en el recull de propostes pot ser el **punt de partida per generar actuacions de millora** que parteixin directament dels alumnes (per exemple un concurs de dibuixos, frases per cartells de bons hàbits) o fins i tot **l'elaboració d'un compromís conjunt** sobre els hàbits en el consum de l'aigua a l'escola, signat per totes les classes, i publicat després a la web, etc.

5

Pla d'acció

Concreció de les actuacions que es duran a terme i del seu calendari d'aplicació. Elaboració del document de Pla d'Acció, i selecció d'indicadors per fer-ne el seguiment (i determinar l'èxit dels objectius plantejats).

Cal determinar com es prendran les **decisiones** sobre les mesures a aplicar, i quan s'executaran. L'avaluació cost-benefici (econòmic i ambiental-d'estalvi d'aigua) pot ser un dels factors decisiu. Per això caldrà tenir clar amb quin pressupost es compta per a l'aplicació de millores.

En el **Pla d'Acció** es **planificaran les diferents actuacions** proposades al llarg d'un **període de temps més o menys prolongat**, per exemple de 5 anys; en funció de les previsions de **pressupost** per a cada període. En cas que l'escola depenguin de pressupostos municipals, i que les actuacions de manteniment de les instal·lacions es vehiculin des de l'ajuntament, convé contactar amb ells abans de prendre cap decisió: potser alguna de les actuacions proposades ja està prevista, potser alguna actuació podria afectar al manteniment posterior de les instal·lacions, etc. És interessant establir negociacions amb l'ajuntament per tal de consensuar prioritats d'actuació.

El procés d'elaboració del Pla d'Acció és potser l'etapa més delicada, i requerirà d'un compromís ferm de la direcció i l'administració del centre, doncs caldrà garantir les reserves de pressupost per a cada període, i la realització efectiva de les actuacions planejades (tot i que puguin haver canvis del personal d'un any a l'altre). Per això és important publicar el Pla d'Acció de forma interna i externa, o fins i tot pensar en incloure'l en el reglament intern del centre.

El **Pla de Seguiment** servirà per avaluar, al final de cada període (curs rere curs, o any rere any),

l'assoliment dels objectius fixats al Pla d'Acció per a cadascuna de les actuacions previstes. En ell **es definiran els indicadors** que es faran servir per veure l'evolució de les actuacions, o l'assoliment dels objectius plantejats. Caldrà sistematitzar el recull d'informació i fer les observacions necessàries periòdicament, per tal de fer aquesta avaluació.

E

Enllaços d'interès

<http://www.cepa.cat>

En l'apartat Ecoauditoria de l'Aigua a l'escola trobareu la informació complementària a aquesta guia.

<http://ecoauditories.ecologistes.net>

Ecoauditoria a la llar: productes, energia, aigua etc. Conté una calculadora de petjada ecològica.

<http://mediambient.gencat.net/aca/ca/inici.jsp>

Agència Catalana de l'Aigua. En aquí trobareu informació sobre la Directiva del Marc de l'Aigua, l'estat de les conques a Catalunya, el consum, etc.

<http://www.bcn.es/agenda21/>

Portal de l'agenda 21 de l'Ajuntament de Barcelona. Enllaç al portal de l'agenda 21 escolar, amb recursos educatius i altres informacions

<http://ecologistesenaccio-cat.pangea.org/temes/aigua/aigua.htm>

Informació sobre la Nova Cultura de l'Aigua, materials informatius i projectes que s'estan portant a terme.

http://www.bcn.es/mediambient/cat/web/cont_bcn_aigua_presen.htm

Informació sobre el cicle de l'aigua, consum i distribució a la ciutat de Barcelona i rodalies.

